

LUD

Jedynе pismo w Brazylii wychodzące dwa razy na tydzień.

Wydawca: Książd Stanisław Piasecki
Redaktor odpowiedzialny: Stanisław Beben

PRENUMERATA: W Brazylii 10\$000 z góry, 11\$000 z dołu, półroczna 6\$000; za przesyłkę osobną, nie we wspólnych paczkach, dopłaca się 3\$000; w Argentynie 6 pezów; w Europie 3 dolary; w Ameryce Połudnocy 2-50 dolary; w Urugwaju 3 pezy urugwajskie.

Adres Redakcji „Ludu“ Kurytyba — Aven. Dr. Jayme Reis 115
Adres dla listów: Curitiba — Caixa Postal 155 — Paraná, Brasil

OGŁOSZENIA drobne do 3 cm., wysokości przez jeden łam: 1 raz 2\$, 2 razy 5\$, 3 razy 4\$, 4 razy 5\$ i t. d. Ogłoszenia placić się zawsze z góry, inaczej nie umieszczają się. Ogłoszenia można płacić znaczkami pocztowymi.

„O POVO“ -- Jornal polono bisemanal

Cena — numeru 200 rejsów.

W KURYTYBIE do nabycia w sklepach pp. Domańskiego, Krzyżanowskiego i Księgarni Rydygiera.

Desvinculação das algemas captivas da Polónia. Segundo o quadro de Grotiger de anno 1863. — Ilustração titular da obra.

Polonia na Literatura Brasileira

A mais interessante anthologia mo terna, illustrada com grande numero de copias de quadros dos melhores pintores polacos.

Polonia na Literatura Brasileira

A mais interessante anthologia mo terna, illustrada com grande numero de copias de quadros dos melhores pintores polacos.

Polonia na Literatura Brasileira

A mais interessante anthologia mo terna, illustrada com grande numero de copias de quadros dos melhores pintores polacos.

Polonia na Literatura Brasileira

A mais interessante anthologia mo terna, illustrada com grande numero de copias de quadros dos melhores pintores polacos.

Polonia na Literatura Brasileira

A mais interessante anthologia mo terna, illustrada com grande numero de copias de quadros dos melhores pintores polacos.

Polonia na Literatura Brasileira

A mais interessante anthologia mo terna, illustrada com grande numero de copias de quadros dos melhores pintores polacos.

Polonia na Literatura Brasileira

A mais interessante anthologia mo terna, illustrada com grande numero de copias de quadros dos melhores pintores polacos.

Polonia na Literatura Brasileira

A mais interessante anthologia mo terna, illustrada com grande numero de copias de quadros dos melhores pintores polacos.

Polonia na Literatura Brasileira

A mais interessante anthologia mo terna, illustrada com grande numero de copias de quadros dos melhores pintores polacos.

Polonia na Literatura Brasileira

A mais interessante anthologia mo terna, illustrada com grande numero de copias de quadros dos melhores pintores polacos.

Polonia na Literatura Brasileira

A mais interessante anthologia mo terna, illustrada com grande numero de copias de quadros dos melhores pintores polacos.

Polonia na Literatura Brasileira

A mais interessante anthologia mo terna, illustrada com grande numero de copias de quadros dos melhores pintores polacos.

Polonia na Literatura Brasileira

A mais interessante anthologia mo terna, illustrada com grande numero de copias de quadros dos melhores pintores polacos.

Polonia na Literatura Brasileira

A mais interessante anthologia mo terna, illustrada com grande numero de copias de quadros dos melhores pintores polacos.

Polonia na Literatura Brasileira

A mais interessante anthologia mo terna, illustrada com grande numero de copias de quadros dos melhores pintores polacos.

Polonia na Literatura Brasileira

A mais interessante anthologia mo terna, illustrada com grande numero de copias de quadros dos melhores pintores polacos.

Polonia na Literatura Brasileira

A mais interessante anthologia mo terna, illustrada com grande numero de copias de quadros dos melhores pintores polacos.

Polonia na Literatura Brasileira

ska sprawa budziła dawniej odzew, po odbudowaniu państwa były na nią głuche. W tym okresie wpływ narodowego musiał osłabnąć. Wreszcie, pokolenie wyrosło w niewoli i ci, co karki pod jarzma głębi, i ci, co przeciw uciskowi wależyli, pokolenie uległych lub buntujących się niewolników, okazało się za słabym moralnie do dźwignia odpowiedzialności za własne państwo, a nawet do zachowywania się w niem tak, jak postępuje państwo własnym domu. Iluż to ludzi nawet w sferach względnie oświeconych, ludzi nawet z ambicjami politycznymi, zachowuje się w Polsce tak, jakby się znajdowali w obcym kraju.

z ambicjami politycznymi, zachowuje się w Polsce tak, jakby się znajdowali w obcym kraju. Iluż to ludzi nawet w sferach względnie oświeconych, ludzi nawet z ambicjami politycznymi, zachowuje się w Polsce tak, jakby się znajdowali w obcym kraju.

z ambicjami politycznymi, zachowuje się w Polsce tak, jakby się znajdowali w obcym kraju. Iluż to ludzi nawet w sferach względnie oświeconych, ludzi nawet z ambicjami politycznymi, zachowuje się w Polsce tak, jakby się znajdowali w obcym kraju.

z ambicjami politycznymi, zachowuje się w Polsce tak, jakby się znajdowali w obcym kraju. Iluż to ludzi nawet w sferach względnie oświeconych, ludzi nawet z ambicjami politycznymi, zachowuje się w Polsce tak, jakby się znajdowali w obcym kraju.

z ambicjami politycznymi, zachowuje się w Polsce tak, jakby się znajdowali w obcym kraju. Iluż to ludzi nawet w sferach względnie oświeconych, ludzi nawet z ambicjami politycznymi, zachowuje się w Polsce tak, jakby się znajdowali w obcym kraju.

z ambicjami politycznymi, zachowuje się w Polsce tak, jakby się znajdowali w obcym kraju. Iluż to ludzi nawet w sferach względnie oświeconych, ludzi nawet z ambicjami politycznymi, zachowuje się w Polsce tak, jakby się znajdowali w obcym kraju.

skiego atakuje PPS. Wypomina jej naprzód klęskę w miastach.

Choć — pisze — socjaliści dostali poprzednie w skórkę przy wyborach w miastach i ośrodkach przemysłowych, powiększyli znacznie ilość mandatów sejmowych głosami, otrzymanymi na wsi. Jak wielką była przegrana socjalistów po miastach najlepiej obrazuje wynik wyborów w Warszawie, gdzie socjaliści przeprowadzili tylko dwa posłów, oddając komunistom mandatów czterech. Tak, jak się stało w Warszawie, stało się w innych miastach i ośrodkach robotniczych polskich. Socjaliści więc — partja miejskich robotników i urzędników, przeanalizowała wybory w miastach i ośrodkach robotniczych polskich. Socjaliści więc — partja miejskich robotników i urzędników, przeanalizowała wybory w miastach i ośrodkach robotniczych polskich.

Socjaliści więc — partja miejskich robotników i urzędników, przeanalizowała wybory w miastach i ośrodkach robotniczych polskich. Socjaliści więc — partja miejskich robotników i urzędników, przeanalizowała wybory w miastach i ośrodkach robotniczych polskich.

Socjaliści więc — partja miejskich robotników i urzędników, przeanalizowała wybory w miastach i ośrodkach robotniczych polskich. Socjaliści więc — partja miejskich robotników i urzędników, przeanalizowała wybory w miastach i ośrodkach robotniczych polskich.

Socjaliści więc — partja miejskich robotników i urzędników, przeanalizowała wybory w miastach i ośrodkach robotniczych polskich. Socjaliści więc — partja miejskich robotników i urzędników, przeanalizowała wybory w miastach i ośrodkach robotniczych polskich.

Socjaliści więc — partja miejskich robotników i urzędników, przeanalizowała wybory w miastach i ośrodkach robotniczych polskich. Socjaliści więc — partja miejskich robotników i urzędników, przeanalizowała wybory w miastach i ośrodkach robotniczych polskich.

Socjaliści więc — partja miejskich robotników i urzędników, przeanalizowała wybory w miastach i ośrodkach robotniczych polskich. Socjaliści więc — partja miejskich robotników i urzędników, przeanalizowała wybory w miastach i ośrodkach robotniczych polskich.

wie 14, Anglia 13 (z tego 35 wojsku, 15 lotnictwu z reszta marynarce). Francja przeszła 21 procent, Włochy prawie 24, lecz najwięcej na wojsko ze swojego budżetu wydaje Polska, bo aż 31 i pół procent. (Niestety, autor szkicu nie podaje, że Polska musi odd podział stwarzać nowe wojsko, nadto ma za sąsiadów Prusy a zwłaszcza Rosję, która przy swoim bolszewizmie nie liczy się wogół z Europą, ani z Ligą Narodów ani nie wiąże się żadnymi umowami. Przyp. Red.)

SRTASZLIWE ZDERZENIE

automobilu z ciężarowym samochodem zdarzyło się wieczorem dnia 27-go maja w pierwsze święto na przedmieściu Portão nad Kurytyba. Właściciel samochodu zdarzyło się wieczorem dnia 27-go maja w pierwsze święto na przedmieściu Portão nad Kurytyba. Właściciel samochodu zdarzyło się wieczorem dnia 27-go maja w pierwsze święto na przedmieściu Portão nad Kurytyba.

Właściciel samochodu zdarzyło się wieczorem dnia 27-go maja w pierwsze święto na przedmieściu Portão nad Kurytyba. Właściciel samochodu zdarzyło się wieczorem dnia 27-go maja w pierwsze święto na przedmieściu Portão nad Kurytyba.

Właściciel samochodu zdarzyło się wieczorem dnia 27-go maja w pierwsze święto na przedmieściu Portão nad Kurytyba. Właściciel samochodu zdarzyło się wieczorem dnia 27-go maja w pierwsze święto na przedmieściu Portão nad Kurytyba.

Właściciel samochodu zdarzyło się wieczorem dnia 27-go maja w pierwsze święto na przedmieściu Portão nad Kurytyba. Właściciel samochodu zdarzyło się wieczorem dnia 27-go maja w pierwsze święto na przedmieściu Portão nad Kurytyba.

Właściciel samochodu zdarzyło się wieczorem dnia 27-go maja w pierwsze święto na przedmieściu Portão nad Kurytyba. Właściciel samochodu zdarzyło się wieczorem dnia 27-go maja w pierwsze święto na przedmieściu Portão nad Kurytyba.

nauczycieli ruskich to ujednostajnienie z katolicką ludnością Brazylji nastąpić powinno.

Dnia 13-go maja odbył się w domu «Hromady» w União da Victoria wiec protestacyjny przeciw skazaniu na śmierć przez powieszanie morderców kuratora szkolnego Sp Sobieskiego we Lwowie. Rozehodzi się tu o członków tajnej ukraińskiej organizacji wojskowej Wasyła Atamańczyka i Iwana Werbiokiego, którzy skrytobójczo przez straż rewolwerową w tył głowy zabili we Lwowie na ulicy polskiego kuratora szkolnego Sobieskiego w roku 1927. Proces toczył się niesłychanie długo, bo aż 38 dni, sprawę zbadano bardzo ściśle, nado skrytobójstwa tego człowieka zaczęto i sprawiedliwego było tak ohydne, że społeczeństwo ukraińskie w Małopolsce w swej olbrzymiej większości mord ten potępilo i wzięło ostateczny udział w pogrzebie razem z duchowieństwem ruskiem. Agitacja więc «Chliboroba» i «Sojuza ukraińskiego w Brazylji» za wiecami protestacyjnymi w sprawie tych skrytobójców, jest raczej ohydna i wywołuje nieporozumienie między nami a nielicznymi zresztą radykalnymi ukrańcami skupiającymi się w «Sojuzie» i przy «Chliborobie». Na wiecu złożono 190\$000 na rewizję wyroku, którego na skrytobójców jeszcze nie wykonano; właściwie ciężka ta kara spotkała winnych za 3 zbrodnie: skrytobójstwa, szpiegostwa, zdrady głównej i na tej zasadzie Trybunał skazał ich na śmierć; trzech tych zbrodni dowiedziano winnym wyraźnie i na mocy licznych dowodów. Polska musi się bronić przed zbrodniczymi elementami wyhodowanymi przez gadzinowy pieniądz pruski. Prawa do niepodległości Ukraincom Polska nie zaprzecza, i jak Ukraincy kijowscy pod Rosją sowlecką staruwnicy 9 dziesiątych narodukraińskiego, mogą się z nami porozumiewać i w Polsce się organizować, tem więcej mogłaby to uczynić pozostała 1 dziesiąta część Ukrainców małopolskich, którym Polska przyznaje szkoły, samorządy gminne i wiele innych praw narodowych, o których ani marzyć nie mogą nawet pod rządami bolszewików.

LICZNE UZNANIA za wydana dzieła «A Polonia na Literatura Brasileira» zaczynają napływać z Polski do redakcji «Ludu». Pierwsze uznanie przesłał nam marszałek senatu polskiego dr. Julian Szymański, który jako dobry znawca języka portugalskiego i Brazylji ocenił to dzieło jak najochlebniej i uprzejmie za przesłany egzemplarz podziękował. Dalsze uznanie napłynęły z red. «Przeglądu Powszechnego» z Krakowa, z Uniwersytetu Poznańskiego, o d. ks. proboszcza Regina z Rybnika, którzy w Brazylji bawili w celach emigracyjnych a obecnie jedzie do Indji Australii na kongres eucharystyczny do Sydney i od innych.

WSTĘPNY ARTYKUŁ w dziesiątym numerze naszego «Ludu», to afisz-plakat jaki wydała księgarnia «Gazeta do Povo» z poleceniem dzieła «Polonia na Literatura Brasileira» i rozesłała go po wszystkich księgarniach głównych miast Brazylji. Plakat ozdobiony wielkim orłem polskim, wydrukowano członkami czerwonymi i czarnymi.

ODWOŁANIE p. konsula Miszkego ogłosił z nietajoną radością «Swit». Wiemy, że konsul Miszke już w roku 1925, będąc na urlopie, starał się o nowe przeznaczenie i nie dziwnym jest, bo stanowisko konsula polskiego w naszej kolonii nie jest do pozazdrożczenia. Obecnie, już od dwóch tygodni przeszedł, nie robi p. Konsul tajemnicy ze swego odwołania, o które dawno

prosił i którego się spodziewał. Jakżebowiem przedstawił Polski chciałby tu pozostać w tem parankiem a specjalnie w kurytybkiem piekiewku intryg, plotek i tych różnych przejawów bezkarności społecznej i narodowej, które się znowu okazały w ostatnim «Swicie» z zapozowaniem właściwych dróg i spoinianiem właściwych dróg i spoinianiem do odpowiednich instancji w kraju? My też, wobec nieorientacji Warszawy czy też pewnego jej lęku przed najradykalniejszymi krzykami, życzymy p. Konsulowi poprosi, by sobie odpuścił na spokojniejszej placówce po swojej uczciwej i rzetelnej 7-letniej pracy w Paranie, o której ogólnie naszej Kolonii jest najświetniej niewzruszenie przekonany.

NOWE KASZKIETY, tak zwane boinhas, uchwiliła sobie tutaj młodzież gimnazjalna, jako nakrycie głowy dla odróżnienia się od cywilów. Ogólnie się nie podobają ludności te boinhas a gazety uznają to za zupełne narządowictwo młodzieży włoskiej.

Parana. GUARAPUAWA — Dnia 28-go maja została tu uwięziona Anna Malinowska, skazana na karę więzienia przez sędziego tego okręgu za usiłowane zabójstwo. («Gazeta do Povo» 30-V-28.)

Rio de Janeiro. PREZYDENT WASZYNGTON LUIS musiał się nagłe poddać operacji ślepej książki w przeszłym tygodniu. Operacji dokonali trzej najwybitniejsi doktorzy chirurgicy stolicy. Przebieg tak operacji jak i choroby jest zupełnie pomysłny i normalny i życiu Prezydenta nie zagraża żadne niebezpieczeństwo. Ogólne współczucie towarzyszy chorobie powszechnie lubianego prezydenta Waszyngtona Luisa. Zastępcy dyplomatyczni państw obcych tudzież wszyscy prezydenci stanów przesyłali do pałacu w Catete swoje kondolencje i życzenia wyzdrowienia. I przedstawił Polski poseł Grabowski i współczucie w pałacu Catete.

Rio, 23-go maja. — **Hrabia Aleksander Dzieduszycki** (były minister pełnomocny i poseł polski w Kopenhadze w Danji) przybył dzisiaj w misji dyplomatycznej od rządu polskiego do Rio de Janeiro. Wśród innych spraw i zleceń chce delegat polski ostatecznie załatwić i sprawę emigracji polskiej (tak do Brazylji jak i do innych krajów południowej Ameryki).

Uroczyste przyjęcie w poselstwie polskim w Rio nuncjusza papieskiego monsignora Benedeto Aloisio Masolla. Rio, 26-go maja. — Wczoraj wydał poseł polski dr. Tadeusz Grabowski w salonach Poselstwa obiad na cześć nuncjusza papieskiego w Rio księdza z Aloysio Masolla. Jako goście pojawili się: dr. Dionisio Ramos Montero poseł urugwajski, Władysław Mazurkiewicz z żoną poseł polski z Buenos Aires w Argentynie (będący za urlopem w podróży do Polski. Przyp. Red.), hrabia Aleksander Dzieduszycki były poseł i minister pełnomocny a obecnie delegat polski do Peru w sprawach emigracyjnych, panie van der Griet, Klara i Luz Monteiro, audytor nuncjatu ksiądz Egidio Lari, kapitan fregaty Luiz Felipe Pinto da Luz, p. Ramos Montero Filho, sławny polski pianista Artur Rubinstein i p. Stanisław Głuski sekretarz poselstwa.

Po przyjęciu odbyła się uroczysta wieczerza, w której wzięły udział osobistości z wyższych sfer stolicy, z kół urzędowych i wielu przedstawicieli z amerykańskiego korpusu dyplomatycznego. Z powodu choroby prezydenta nie odbyły się programowe tańce ani inne zabawy; zało pianista Rubinstein wykonał z oddaniem wiele polskich i zagranicznych arcydzieł

muzycznych, przyjmowanych z entuzjazmem przez zebranych gości. We wieczornicy wzięli udział między innymi: Octavio Managabeira brazylijski minister spraw zagranicznych, dr. Leão Vellosso z żoną, nuncjusz Masella, poseł Stanów Zjednoczonych Edwin Morgan, poseł chilijski Irarrazavel Zanartu, poseł meksykański Ortiz Rubio, dr. «Dyonisio Ramos Montero z córkami, poseł paragwajski Rogelio Ibarra z żoną, poseł kolumbijski Garcia Ortiz, poseł boliwijski Vaca Chavez, poseł ekwadorski Francisco Guardera z żoną, poseł polski Wład. Mazurkiewicz z Argentyną z żoną, zastępca posła peruwajskiego Alejandra Chopeta z żoną, radca ambasady chilijskiej Bertran Vidal, sekretarz ambasady argentyńskiej Lascano z żoną, audytor nuncjatu Lari, konsultor generalny Rzeczpospolitej Brazylijskiej dr. Rodrigo Octavio, generał Ivo Soares z żoną, dr. Jesuino Albuquerque z żoną i jeszcze wiele innych osobistości.

São Paulo STANISŁAWA CZERNIAŃSKIEGO obywatela litewskiego lat 17 zamieszkałego przy ulicy da Coroa 18, pochwytili automobili 23-go maja i wlokli go na znacznej przestrzeni, przyczem poranił go dotkliwie po całym ciele a zwłaszcza na prawej ręce. Policja pociągnęła do odpowiedzialności szefa aulę n. 583.

Ze świata. **Meksyk.** Kongres stanowią w São Luiz de Potosi wprowadzą rozwozy i nowe bolszewickie prawo matieżskie na urągowsko kościolowi; według tego prawa można matieżstwo zawierać albo na czas nieograniczony i później rozwiąć się, albo na czas określony 2, 3 lub 4 lat, który można dowolnie przedłużać.

Rosja. GNĘBIENIE «KULAKÓW» W ROSJI. Ryga, 18-go kwietnia. — Władze sowieckie przystąpiły do wprowadzenia w życie uchwały GIKU ukraińskiego o wywłaszczaniu bogatych włościan. We wsi Pawłowska w okręgu Dniepropietrowskim na wiadomość o przybyciu prezesa komisji ziemskiej Szerebetjewa, który zjawił się z geometrami celem wymierzenia gruntów, podlegających wywłaszczeniu — zebrało się z góra 2,000 chłopów. Zafali oni tak groźną postawę wobec urzędników sowieckich, że zmusili ich do opuszczenia wsi.

W okręgu Poltawskim i kilku miejscach wydarzyły się krwawe bójkki zamożnych włościan z proletariatem wiejskim, któremu władze sowieckie przekazują wywłaszczoną ziemię.

Jugosławja-Serbja W parlamencie jugosłowiańskim przemawiał Przybyszewicz wybitny członek opozycji; stosunki Jugosławii z sąsiadami określił on w sposób następujący: z Rumunją są nasze stosunki dobre, z Grecją i Austrią niepoprawne, z Węgrami i Bułgarią obłudne a z Włuchami naprężone. To stanowi wielkie niebezpieczeństwo dla pokoju na Bałkanie.

NADESLANE.

EITYKA W PUBLICYSTYCE. Wartość moralną ludzi mierzymy procentowością ich etyki. Jeżeli razi nas brak jej u zwykłych śmiertelników, to tembardziej mamy prawo i obowiązek dopatrywać się postępowania etycznego u publicystów. Dziennikarze zwłaszcza, owi informatorzy i urabiacze opinii publicznej na szerszą skalę, z racji swego stanowiska winni być nader ogólni i bezstronni w swych sądach o osobach, działalności których poddają krytyce dziennikarskiej. Nie neguje w niektórych wypadkach konieczności krytyki prasowej; opartej, oczywiście, na pewnych, niezbitych dowodach, — niemniej jednak, nie może nie polepić z całą bezwzględnością sposobu akcji w rodzaju artykułu wstęp-

pnego w tygodniku kurytybkiem «Swit» (Nr 21 z dn. 26-go maja) — Wprost nie chce się wierzyć, aby skądinąd niby szanujący się pismo mogło etycznie upaść tak nisko. W krajach europejskich, gdzie istnieje związek dziennikarzy, podobnego rodzaju postępowanie dziennikarskie zostaloby napiętnowane publicznie i w konsekwencji pociągnęłoby zarówno da samego pisma, jak i jego redaktorów wcale niepożądane następstwa. — U nas pod tym względem jest trochę inaczej — i dlatego zło szerzy się bezkarnie.

Autor artykułu obrał sobie za temat prywatne życie i działalność Posła R. P. w Rio de Janeiro Dr. Grabowskiego, znieważając go w brutalny sposób. Jestem więcej niż pewny, że większość czytelników i sympatyków «Switu» z oburzeniem przyjęła treść tych insynuacji. — Znacząc zaś energiczną działalność p. Posła z czasów jego ostatniej wizyty w Kurytybie, jak również pamiętając serdeczne przyjęcie go przez tujejsze Władze Stanowe z p. Prezydentem na czele, — bezwzględnie potępił podobny rodzaj zemsty za nieuwzględnienie przez p. Posła «zadań», wynikających z «działalności» dobroczyńców światowych.

Jakież bo są skutki tej kilku-nastoletniej «dobroczynnej» działalności? — Gdzie owoce pracy — w imię gorących uczuć względem Ojczyzny — notabene — «bezinteresownych»?

Wszak wszystkim doskonale wiadomo, że właśnie stwierdzenie przez p. Posła owej «bezinteresowności» redaktorów «Switu» doprowadza ich do wściekłości i niemożności panowania nad sobą. — Taktyką tych panów oddawna było i jest obecnie szerzenie wszędzie gangreny moralnej, bez zdżbta chociażby twórczej pracy społecznej. — Przykładów na to mamy aż nadto.

Akademja z okazji imienin Marszałka Piłsudskiego w Związku Polskim podczas bytności p. Posła, udała się, redaktorzy boin «Switu» nie brali w niej udziału. — Jak natomiast wypadła rocznica Konstytucji 3-go Maja, na której «Swit» był reprezentowany, pamiętając wszystkie dobre.

Kiedy rozproszeni po całym świecie Polacy w dniu tym jednoczą się, aby wspólnie uczcić wielkopomną rocznicę, — kiedy protektor lewicy w Paryżu Dr. Moiz jest obecny w tym dniu na nabożeństwie w kościele, — «odpowiedzialny redaktor» «Switu» prowokuje tę uroczystość w swem publicznem przemówieniu.

Mało tego. Swoją wielkość posuwa on do tego stopnia, że wszystkie ogłoszane przez siebie w swoim czasie paszkwile stara się przenieść i zarazić nimi Polonię Ameryki Północnej (korespondencja p. Wł. Wójcicka w czasopiśmie «Ameryka Echo»).

A nie tak dawne bezpodstawne szykanowanie pp. konsula Miszke i Ostrowskiego — nawet na łamach prasy obcej?

A wiele, wiele innych «kwiatków», o których i wspominać nie warto? — Więc gdzie tu etyka w ogóle, dziennikarska zaś w szczególności? **Obserwator.**

Telegramy z Polski.

Warszawa, 23-go maja. — Polsko-litewska komisja gospodarcza, utworzona na podstawie umowy w Krolewcu, rozpoczęła in swoje obrady. Londyn, 24-go maja. — Król angielski Jerzy V. przyjął na specjalnem posłuchaniu w pałacu Buckingham prezidenta ministrów litewskich Waldemara.

Warszawa, 24-go maja. Lotnicy francuscy Costes i Le Brix przybyli dzisiaj do stolicy Polski; przy opuszczaniu się na ziemię ich samolotu typu «Nungesser Colli» przywiały ich tłumy ludności z entuzjazmem. Zapowiadano o przebieg przelotu, oświadczyli lotnicy, że już od odjazdu musieli walczyć z silnym wiatrem i ulewным deszczem. — Lotnicy Costes i Le Brix opuścili się w Warszawie o godzinie 18 i 25 minut; powitany ich władze rządowe, cywilne i wojskowe i tłumy ludu. Warszawa, 25-go maja. — Koła rządowe zaprzeczą pogłoskom, jakoby marszałek Piłsudski miał zostać sparaliżowanym, natomiast oświadczają, że marszałek cierpi na zwąpanienie żył, które się dopiero w swych początkach zaznacza, tak, że stan zdrowia Piłsudskiego nie budzi żadnych obaw. Gazety zaznaczały, że marszałek Piłsudski przyjął dzisiaj na posłuchaniu, różnych dyplomatów, między innymi i posła angielskiego.

Warszawa, 26-go maja. — Rząd znalazł się w kłopotie dlatego, że z powodu opóźnienia prac sejmowych i braku uchwały sejm nie może zatwierdzić zwiększenia podatków, by nimi opłacić pensje urzędników, którzy poproszą z powodu ogólnego podrożenia życia nie mogą wyżyć ze swoich pensji, a których podwyższenie już im przy obiecano. Zaohodzi obawa, że urzędnicy publiczni wykonają swoje groźby i przystąpią do strajku, zwłaszcza jeżeliby sejm jeszcze raz tę sprawę odroczył.

Kowno, 26-go maja. — (Litewski) dziennik urzędowy ogłasza dekret, zatwierdzony i podpisany przez prezydenta Litwy Smetonę który pod wielu względami zasnudniono z mienia konstytucyj oje litewskiego, co się prawie równo zniesieniu rządów parlamentarnych. Najważniejszym punktem dekretu, to ogłoszenie Wilna za stolicę Litwy. Prezydent Litwy ma nadto prawo mianowania ministrów a prawo wyborze przysługuje tylko obywatelom starszym niż lat 25.

Warszawa, 27-go maja. — Rozehodzi się pogłoski, że rząd polski przygotowuje notę do rządu litewskiego w Kownie z protestem przeciw proklamacji Wilna stolicą Litwy. (Tę proklamacją udaremnił prezydent Smetona wszelkie układy z Polską. Przyp. Red.)

Odpowiedź!

Podaję do wiadomości, iż proponuję p. Wł. Troczyńskiego «Zmierzania się» za mną w ogie na 6,000 mebrów, przyjmując i zrealizując scbie, aby bieg odbył się najpóźniej do dnia 1-go lipca b. r. Jednocześnie komunikuję, o ileby jeszcze kto z Kolonii Polskiej w Paranie miał ten sam zamiar co i p. Troczyński, to proszę o natychmiastowe zgłoszenie się, aby rzeczą tą załatwić jednorazowo. **Jan Sobociński.**

Związek Polski w KURTYBIE

urządza dnia 10-go czerwca w halce BAL matinee z początkiem o godzinie 4-tej po południu, na który zaprasza niniejszym wszystkim swoim członków. Na balu będzie grała świetna orkiestra p. Skibińskiego. Za Zarząd: Sekretarz Jan Ficiński.

1000 Lotów na sprzedaż

w odległości około 25 kilometrów od UNIÃO DA VICTORIA zakłada się nową kolonię pod nazwą:

PORTO VICTORIA

Kolonia ta położona jest z União da Victoria drogą kolową jako też droga wodną rzeki Iguassu. — Ziemię nadają już pod uprawę leucny kurudyzy i t. d. W części kolonii znajdują się herwale. — Cena sprzedaży obecnie wynosi około 260\$000 za akier, płatnych na raty.

Kto więc potrzebuje ziemi niech nie odwieka i spiesz się wiedzieć tę kolonię. Pierwsz nabycy otrzymają ziemię lepiej położoną. Zyczący sobie bliższą mogą zwrócić się listownie, po polsku, lub też osobście pod adresem:

Sars, JULIO SELBACH & Cia, Atengão do Sr. Victor Kurudz, União da Victoria.

Gospodarze! USPULUN jest znakomitym środkiem zabijającym u zboża szkodliwe zarazy. Używcie USPULUN a przekonacie się że groza nie wyrzucicie za darmo.

Gospodarze! SIARCZAN WĘGLA (sulfureto i bisulfureto de carbono puro) jest skutecznym środkiem, aby wszystkie zboża nasze zabezpieczyć i uchronić przed toceniem przez robactwo.

Gospodarze! WSZYSTKIE ZBOŻA NALEŻY ZAPRAWIAĆ, A WIĘC PSZENICĘ, ŻYTO, KUKURYDZĘ, FIZON i t. d.

Uspulun i Siarczan węgla nabyć można we firmie:

CASA HACKRATD

CURITYBA - RUA 15 DE NOVENBRO N 96 - Caixa p. 420

POSZUKIWANIE.

Na skutek prośby p. Józefa Trojana zamieszkałego przy ulicy Grojeckiej N 72 w Warszawie, Konsulat R. P. poszukuje Antoniego Trojana podającego się za Trojanowkiego, który w roku 1891 wyemigrował do Brazylii pozostawiając żonę z dwójkiem małoletnich dzieci. W pierwszych czasach swego pobytu za granicę poszukiwany pisywał do żony zaś od przeszło dwudziestu i kilku lat z ona niema żadnych wiadomości od niego. Na skutek swego czasu wdrożonych poszukiwań stwierdzono, że Antoni Trojan przebywał w Agua Branca, zaś w roku 1905 pracował przy koleji S. P. - R. G. prace ta jednak opuścił i udał się w głąb Santa Catharyny i o tego czasu nie można było nia pozytywnie stwierdzić. Poszukiwany lub tobym wiedział miejsce pobytu jego przesyłać jest skomunikować się z poszukiwaczem (żoną albo z Konsulem R. P. w Kurytybie. Konsulat R. P.

Baczność Polacy!

UBRANIE we wszystkich gatunkach możecie najtaniej zakupić tylko w

A Selecta
Pracę Municipal N 37.

ADWOKACI

Prof. Dr. Fr. E. de Azevedo Macedo
Jan Grabski
Pracę Tiradentes N 52 (nad Księgarnią), CURITYBA.
Dr. James Portugal Macedo
Michel Mattar
Pracę Floriano Peixoto N 63 PONTA GROSSA.
Przedsiębiorcy i Kupcy ogłaszacie się w „Ludzie”.

Klinika Chirurgiczna
przy ulicy 7 de Setembro N. 69, narożnik ulicy Ratcliffe - Telefon N. 448.
Chorych zamieszowych przyjmują na stały pobyt, Nowy aparat Roetgens (daio - X). Specjalność: choroby chirurgiczne, kobiece i dróg moczowych.
Dr. Antoni Rzydygier
Najlepsze nasiona dostać można tylko w **POLSKIM SKŁADZIE NASION.**
Witold Żagółłowicz
Travessa Zacharias N 5 - Curityba.

Paulo Gross
Rua Barão do Rio Branco 93 - Curityba.
Towary stalowe z Solingen pierwszej jakości: Bratwy, szczyrki, maścierce, nożycki i t. d. Narzędzia stalowe, rozliczne i t. d. Meble oraz piece od 2000 i wyżej.

Koncesjonowane przez Rząd Polski Francuskie Kompanje Okrętowe „Chargeurs Reunis” i „Sud Atlantique”

PRZEDSTAWICIEL NA PARANE; Pan Teofil G. Vidal
Rua São Francisco N 60
PODAJE DO WIADOMOŚCI ZAINTERESOWANYCH POLAKÓW IŻ:

1) Kompanja podejmuje się sprzedaży biletów bezpośrednio do Polski (do Warszawy, Krakowa, Lwowa, Brześcia, Tarnopola i t. d.) Co tydzień z portu Santos, odchodzi statek do Europy, na którym pasażerowie znajdują **TEOMACZ POLSKIEGO NAJLEPSZE WARUNKI PODRÓŻY I TROSKLIWA OPIEKĘ** aż do miejsca przeznaczenia. Kompanja załatwia pasażerom wizeransy **BEZPŁATNIE.**

2) Kompanja podejmuje się sprzedaży tak zwanych biletów „chamadas” z Polski do Brazylii sprowadzając rodziny osiadłych w Paranie Polaków, **UDZIELAJĄC OPIEKI SAMOTNIE JADĄCYM KOBIECIOM I DZIECIOM.**

We wszystkich sprawach bądź osobicie, bądź listownie zwracać się można do przedstawiciela Kompanji w **JERYKU POLSKIM.**

AGENCI FIRMY

- Ladislau Bukowski **Ponta Grossa** - Parana - Praça Barão de Guarana N 4 - Caixa postal 174.
- João Skleniarz - **Prudentopolis** - Parana - Praça 15 de Novembro 4
- Ludovic Hawryluk - **Iraty** - Parana.
- João Zawadzki & Cia - **Fluviopolis** - Parana.
- Wł. Kępczak - **Rio Claro** - Parana.
- Kóko Rolnicze, adres Ksawiz Zdziebio - **São Matheus** - Parana.
- Francisco Pasternak - **Itayopolis** - Alto Paraganas - Minda Santa Catharina.

Za darmo. Nie kupujcie KAPELU-SZY bo „A SELECTA”

Pracę Municipal 37, dawniej 61 A. daje Wam prawie za darmo podając najniższe ceny, dotychczas niewiedziane w Kurytybie. - Zapamiętajcie N. 37.

Ziemia do sprzedania. Pieniądze ciężko zarobione nie wolno Wam lekko wyrzucić - Przed zakupieniem **Ubrania lub Kapelusza odwiedźcie** nasz sklep, a przekonacie się, że sprzedajemy najtaniej.
„A Selecta”
Pracę Municipal N. 37, dawniej 61 A.

KOESPONDENCJE.

CAMPO LARGO, 21-5-1928

Szanowny Panie Redaktorze!
Uprzejmie proszę o skromny kawk w „Ludzie” dla niniejszej korespondencji, za co z góry serdecznie dziękuję.
Wczoraj odwiedził naszą kolonię **Chór Parafii Polskiej i Związku Amatorów Senny** z Kurytyby. Przejęty niewystawionem zadowoleniem jakie w mnie i we wszystkich wywarło tak miłe i radozne zdarzenie, kreście tych kilka słów do kochanej Redakcji „Ludu”, aby się z nią podzielić naszym serdecznym entuzjazmem i podać kilka szczegółów o niesłychanym sukcesie, jaki tu zyskała **sympatyczna polska młodzież z Kurytyby.** - Polski Chór, złożony z przeszło 20-tu osób, pod dyrykacją K. Kleinfiska, odpiewał podczas Senny naszą łacińską na 4 głosy i kilka pieśni polskich, O, jak błogoci i pobojnie brzmiał ten śpiew w naszej świątyni i z jaką przelotnością i rozrównieniem lud wszystkie go słuchał! Doskonali władcy widzących głosów i pięknych wręcz i imponującym głosem młam, umiarkowane i przejmujące urozucie oddane w śpiewie, świadczą o niezwykłych zdolnościach Chóru którym ulubień się może Kurytybska parafia polska. - A Popołudniu, o godzinie 2-jej, Z. A. P. przedstawił w teatrum Kino-teatrze sztukę ludową pod tytułem **„Werbil Domowy**, a następnie odtańcował Krakowiaka, wszystkie pięknych kostiumach narodowych. Dzięki zastosowaniu Wiel. Ka. z Probusza. Amatorzy zastali scenę ładnie uprzątniętą. Sala była zupełnie pełna; większość publiczności stanowili polacy, ale i brazylijan było niemało, a między nimi i p. Prefekt z rodziną. Amatorzy od samego początku zyskali sobie tak polską jak i brazylijską publiczność, która nie szczędziła im oklasków a na zakończenie urządziła wspaniałą owację; słuchanie, ponieważ wszyscy Amatorzy grali znakomicie a p. Klei-

fski w roli głównej (Urbana) był wprost niezrównany. - Krakowiaka odtańcował Amatorzy bardzo zgrabnie i z wielką fantazją; różnokolorowe oświetlenie przez Kinoparat przyczyniło się do utworzenia na scenie bardzo uroczego obrazu. - Nadmienić trzeba, że ludność tutaj, obeznana z teatrem i kilka razy zawiadziona przez amatorów z innych miejscowości, swoim tylko sprzyja a dla obcych żywi jąwną obojętność, to znaczy że teatr własny puszkami. Dlatego też większa jest nasza radość, że Polaki z Z. A. S. spotkali tak powszechne i nieograniczone uznanie i oddział zażenowane zwycięstwo!
Za to więc, że miłi Goście zaszczyli nas swoją wizytą, rozwele lili swoim młodzieńszym zapalem, poświęcili na budowę naszego kościoła nagrodę swej pracy, i za to, że zjednali dla mowy i dla sztuki polskiej nietylko między swoimi ale i wobec brazylijan i szczerze i głośno uwielbienie! - Cześć Im! Hurrah! - Niech żyją! - Oby ten śpiew i prawdziwy duch polski, który spaja Kurytybską młodzież, rozpełniał się także za jej koloniami i wszystkich naszych zjednał i złączył jedną Miłością Ojczyzny i Wiary! **Komitetowy.**

ARAUCARIA 20-5-1928

„Szanowna Redakcjo „Ludu”! Upraszam o umieszczenie na łamach Szanownego pisma następującej korespondencji a dotyczącej się jedynie **kolonistów naszych** - szczerze i w ARAUCARIJSKIM.
W obecnych czasach, przy wzmożonej emigracji, zniechodzi się dużej ludzi obnażonymi z fachem i taktami. Jako też z **uprawą łąk** i przerobu tegoż na wótko i wydobycianiu oleju ze ziaren łąk.
Powyższe projekty skłaniają mnie, bym podał to do publicznej wiadomości, do wszystkich naszych rodaków do szerzej **uprawy łąk** bodaj na własny domowy użytek. Wglądając w to głębiej, poznamy też galej rolnictwa; optel się nam z kolonistom tyśiące rolnictwa, gdyż z uzyskanego oleju możemy mieć

Przyjmuję pensjonistów na stałe oraz dostarczam obiadów i kolacji do domów.
Franciszka Stępniewska
Rua COLOMB N 12 i 46.

UWAGA!

BARDZO WAŻNA RZECZ
Kto potrzebuje okularów, niech się zgłosi do naszego sklepu, gdzie znajdzie wielki wybór w okularach wykonanych według najnowszej mody w nowoczesnym warsztacie optycznym. Posiadamy wspaniały gabinet do badania oczu oraz fachowców do tego.

Badanie darmo.
Wyrabia się okulary po cenach niesłychanie niskich.

Roberto Raeder
Rua 15 de Novembro N 77 - Curityba

dwa razy tyle dochodu, co nas kosztuje uprawa tej rośliny.
Z wyłocznym czyli kichów, lub makuchów, mamy znakomitą pastę treściwą dla żywca domowego, a szczególnie dla cieląt i krów.

Uzyskana wótko, każda gospośnia ze swymi córami może sprząść na nitki, na stosownych do tego maszynkach.
O dalszych korzyściach chyba zbędno jest rozpisywać się; porównajmy tylko to: jaka wartość może być u p. koszuli do roboty z płótna linańego, a bezwartościowość tandety - i to za drogiej, pieniądze.
Dalej gospośnie do siania łąk jak najlepiej! pokażmy to, że my polacy potrafimy nawet chodzić we własnych koszulach i oleję sprzedawać drożej jak Italjanie swe pomidory.

Wszelką inną przeróbkę, pokaże p. Leon Mornul z Kampiny; „Świetał” są jaków nie leją, toteż i my możemy również spróbować tej gałki gospodarstwa, która nam się optel sownie.
Marjan Szyszalski.

FLUVIOPOLIS, 19 Maja 1928

Do Szanownej Redakcji „Ludu”.
Prosimy uprzejmie o umieszczenie na łamach „Ludu” niżej skreślonych słów kilka dla wyjaśnienia tym, którzy dalej mieszkać, nie znając nas bliżej mogą mieć mylnie dane lub mniemania.
Dziennik kurytybski „O Dnia” podaje szerze wiadomości o zabójstwie dokonanem na osobie Delegata Polityj Dioga Pinto Portugal, podaje nazwisko Marcina Zawadzkiego i Stanisława Zawadzkiego Sobrinho, jako włączonych do czynu wspomnianego.
Niniejszym wyjaśniamy, że podobne naszym nazwiska nosi kilka rodzin tu zamieszkałych i nas się nie toczy udział w danym wypadku.
Stanisław Zawadzki, Klemens Zawadzki, Marjan Zawadzki, Edward Zawadzki.

FLUVIOPOLIS 22-V-1928

Do Redakcji „Lud” w Kurytybie
Trudno nam naprawdę zdobyć się, abyśmy mogli umieszczać kolejno, co miesiąc jakiej korespondencji, lub sprawozdania, jak to robią inne Kola, jesteśmy obciążeni tak pracą, że niekiedy nawet swe obowiązki domowe porzucać i dążyć do pracy w T-wie, która nie cierpi zwłoki, to też problem nam wybaczyć naszą obojętność w pisaniu, oraz upraszamy o umieszczenie niniejszego długiego **sprawozdania.**
W poprzednim sprawozdaniu z dnia 21-go lutego p. b. wspomnieliśmy o przedstawianiu z dnia 19-go miesiąca. Teraz dodamy jeszcze to, że odznaczyle się szczególnie aktorki, które zaślęgują na pochwałę i z tego względu, że brały udział w dwu sztukach; aktorkami temi są p. p. Marta Ignaszewska, Ezechyja Zawadzka, Marja Golanowska - grała świetnie rolę Zuzi. Aktorowie również spisali się jako starzy i wytrwani aktorowie - byli nimi p. p. Piotr Staniewicz w roli Gderalskiego, oraz mał łozne brawa, Klemens Zawadzki, który grał w dwu sztukach, Feliks Chojnacki, Jan Kubik, ale ogólna uwagę widzów zajął Piotr Palka, który miał trudną rolę w „Fatalnej Sztuce” rolę Swistaka; za swą grę świetnie oddana zebrał burzę oklasków.
Czuć z tego, że nasi młodzi aktorzy - amatorzy wyrabiają się na prawdziwych „łowów senny” i jeśli tak dalej pójdzie, to naprawdę mogą być wzorem innym.
Z powodu postu przedstawianich nasza praca, przy przedstawianich na północ, Jednakże dnia 19-go Marca urządziłmy odezty o Marszałku Jozefie Pilsudskim, patronie naszego Stow. Zjeżdżający bardzo interesujący odezty wygłosił p. naucozylec ze Szkoły „Gloria” w Vera Guarany p. Ant. Zaraf, ale ogólnie w swym odczycie wykazał nam życie i czynny naszoje działak i podkreślił przedewszystkiem, że Jozef Pilsudski „był i jest tym

duchem narodu polskiego, który widł go na pole zwycięstw i chwalił i wyprowadził nas z domu niewoli a w roku 1926 wywabił nas od grożącej nam ruiny.

Po odezcie nastąpił deklamacje i śpiewy dzieci szkolnych. Młodzież przy końcu na zakończenie zrobiła próbę „Stryka Fonia”, trudnej sztuki.

O niedziele schodziła się młodzież na próby, a po próbach odbywały się śpiewy. Nie mogliśmy uzyskać pogawęd, odczytów i t. p. ponieważ brak nam podręczników, a biblioteka nasza świecił prawie próżniemi półkami.

W drugi dzień św. Wielkanocy grupa młodzieży naszej w osobach pp. Józefa Leśniewskiego, Klemensa Zawadzkiego, Wacława Staniewicza, Piotra Staniewicza, Stanisława Bassary, Edwarda Hryfoza, Jana Siasiaka, Stanisława Zawadzkiego i Wł. Hryfoza, wybrała się do Tow. „Gloria” na Vera Guarany, gdzie pan Klemens Zawadzki brał udział w sztuce „Fatalna Sztuka”, grając świetnie rolę Świstaka.

Koło Młodzieży tamtejszej wystawiło: „Żyda w berce” i „Fatalna Sztuka”. Obie sztuki wypadły znakomicie i ku zadowoleniu wszystkich widzów.

Po przedstawianiu wygłosił mowę p. St. Zawadzki podkreślając w swem przemówieniu rezultaty ze współpracy w Fluviopolis i wyraził Młodzieży z rozwoju tychże Tow. i później zabrał głos p. St. Bassara, który życzył obu Towom dalszej tak owocnej pracy. Przemowę to wywolyli burzę oklasków.

Naprawdę ożwiokuje się od młodzieży przebywając w T-wie „Gloria”, czy to na zebraniach, czy odczytach, czy też w zabawach. Na szczególną pod uwagę zasługują śpiewy pracowni, jeden z tych śpiewów, którzy zadawali nam pracę, o którym mało kto wie; ob tym jest p. Jan Sawczuk który pomimo pracy na roli odrywa się często od niej, owonnie pracuje w T-wie, biorąc owoyony udział w przedstawianich jako aktor.

W kilkanaście dni później odby-

